

© Oana Ioachim, Julie Hale, Mihai Bisericanu și Dan Puric în Urechea lui Ceaușescu

SINCERITATE BILINGVĂ

URECHEA LUI CEAUȘESCU de Gerard Stembridge ● **UNITER & TEATRUL MIC** ● Data premierei: 4 octombrie 1993 ● Regia: Gerard Stembridge ● Scenografia: Nicolae Ularu ● Distribuția: Dan Puric, Oana Ioachim, Mihai Bisericanu, Peter Ballance, Julie Hale, Clara McKeown.

Niciodată nimic nu e cum pare – rezumă autorul și regizorul irlandez Gerry Stembridge, și ceea ce știam de la Pirandello este ilustrat prin peripecțiile și eforturile de cunoaștere a trei tineri irlandezi care petrec o „noapte bucurăreșă” în compania a trei tineri români. Nimic nu e ca în reclamele turistice și nici ca în relatările reporterilor sau în analizele politologilor. Principala calitate a spectacolului mi se pare a izvorî din sinceritatea, din disponibilitatea de a renunța la clișee, din sensibilitatea față de formele de manifestare ale psihicului individual, din puterea de a descoperi adevărul dincolo de cuvintele care-l lustruiesc. Ceea ce putea fi un simplu reportaj transpus în dialog devine într-adevăr o piesă prin evoluția personajelor în conflict, prin modalitățile de autocunoaștere și raportare la ei și la lume. Nimic nu e cum pare nici pentru tinerii irlandezi, nici pentru români, nu numai pentru că nu-și cunosc preferințele și codul de comportament, dar

și pentru că ceea ce crede sau știe fiecare despre el se clatină în contactul real cu celălalt. Irlandeza Liz, cu farmecul ei rubicond, întrerupe iremediabil relația care părea atât de temeinică între Ion și Ilinca. Dar biletul de avion pentru Irlanda pe care i-l oferă lui Ion va rămîne probabil pentru totdeauna nefolosit. Întimplările nopții au făcut ca fiecare să afle cîte ceva mai mult despre ceilalți și o seamă de lucruri neașteptate despre sine însuși. Nu există pluralul „irlandezii”, „românii”, ci singularul lui Ion, Ilinca, Liz, Ruth etc. Urechea lui Ceaușescu, care lipsea din celebra poză de pe pereți – partea nevăzută a realității – apare cînd nu te aștepți, restabilind echilibrul realității, al firescului, chiar dacă, adăugată ulterior, șochează și derutează.

Spectacolul realizat de Teatrul româno-irlandez, o trupă ad-hoc constituită sub egida lui Diehard Productions în asociație cu Omac-Belfast și cu UNITER din București, cărora li se adaugă Teatrul Mic, are farmecul unei spontaneități bine organizate. Decorul lui Nicolae Ularu asigură fluența desfășurării în spațiu a acțiunii, sugerînd în același timp cadrul necesar introspecției. Unul din meritele evidente ale piesei este găsirea aceluși punct în care exprimarea în română și engleză a interpreților ține de logica evidentă a desfășurării acțiunii, ceea ce face ca spectacolul să fie înțeles (măcar „în mare”) chiar de spectatorii care nu

înțeleg decît una dintre cele două limbi folosite pe scenă.

Interpreții – în ciuda evidentei diferențe de experiență scenică – alcătuiesc o echipă omogenă, urmărind cu sensibilitate și expresivitate desenul dramaturgic. Ei se ascund și se descoperă fără ostentație, izbutind mai întotdeauna să transforme povestirea în trăire. Oana Ioachim și Mihai Bisericanu dirijează cu discreție „circulația” subiectului; Peter Ballance găsește relația corectă între violență și nesimțire, Julie Hale identifică ambiguitatea candorii „turistice”, Ciara McKeown construiește cu grijă surpriza. Toți pun în valoare evoluția lui Dan Puric, care se descoperă pe sine prin ceilalți: el ajunge în posesia unui adevăr pe care nu îl spune, dar îl comunică în toate meandrele tristeților și renunțărilor lui.

Urechea lui Ceaușescu nu este piesa despre România, ci o piesă despre niște oameni care s-au întîlnit și s-au despărțit într-un oraș cunoscut multă vreme pentru că în el se afla reședința unui tiran într-o ureche. Teatrul româno-irlandez nu oferă joncțiunea la punctul de sus al celor două instituții (capodopera care să le potențeze pe ambele), ci exact ceea ce scrie pe firmă: români și irlandezi care fac teatru.

MAGDALENA BOIANGIU